

Mince: krása a investice v jednom

Pro ty, kterým nevoní ukládat peníze do finančních produktů, a pro ty, kteří jich mají nakoupeno po strop a hledají jiné možnosti, je tu řada více či méně tradičních investic: nemovitosti, komodity nebo třeba – sběratelství. Sbírat se dá leccos, ale pojďme se podívat na mince. Ty totiž mají mimořádné kouzlo.

Neexistuje snad nikdo, kdo by v životě něco nesbíral. Dřív narození si jistě vzpomenou na to, s jakým úsilím a nevyhasínajícím leskem v očích si opatřovali nedostatkové zboží v podobě céček, seriálů v Ábíčku a jiných drobností, které jedna vedle druhé dávaly úctyhodné sbírky. Svého času lidé sbírali také například ubrousky, ve světě jsou známí tvůrci kolekcí autogramů, křišťálových lebek, telefonních karet, robotů i jiných více či méně pofiderních předmětů a dnes frčí sběratelské sady kartiček, samolepek a jiných merchandisingových doplňků pokleslé filmové zábavy.

Sbírky takzvaně vznešené

Oproti sbírkám čtyřlístků, porcelánových slonů nebo kupříkladu plyšových ještěrek, které v nejistých dobách udáte o to hůř, oč bizarnější kolekce jejich majitelé nashromáždili, existují ale veskrze vznešenější objekty ke sbírání, které sběratelskou vášeň obohacují o zážitky ve společenství či vidiny finančního prospěchu. Typickým příkladem, který za minulého režimu v Československu sloužil desetitisícům lidí k seberealizaci a alternativnímu setkávání na burzách a spolcích, je filatelie. I když zájem o ni v posledních desetiletích uvald a dnes se počet sběratelů známek, kolků, razítek a podobných cenin odhaduje na tisíce, pořád jde o zajímavou příležitost, a to nejen sběratelskou: pokud se podaří nashromáždit zajímavé exempláře nebo zkompletovat celé série, mají takové sbírky obrovskou cenu.

Odhaduje se, že nejcennější česká poštovní známka, kterou má ve své sbírce Ludvík Pytlíček ze Semil, má hodnotu milionu dolarů. To už je opravdu zajímavá sumička.

Do stejného ranku jako známky patří bankovky a mince. Také ty mají v mnoha případech nominální hodnotu, kterou ale časem jejich cena mnohonásobně převyšuje. Právě mince budou předmětem našeho zájmu. Jejich výhodou je relativně nízká pořizovací cena, a tedy minimální riziko ztráty. A pro trpělivé může často znamenat bonus fakt, že mají možnost za několik let nebo desetiletí zhodnotit jak celou sbírku, tak i jednotlivé pořízené kusy. Ale záleží to na mnoha faktorech.

Hmotný statek

Oproti mnoha typům investic se mince liší také hmotou, která je jejich majiteli k dispozici. Zatímco podíly ve fondech, peníze na spořicí účtech nebo jiné finanční produkty existují ve své podstatě pouze jako virtuální jednotky naskakující na neméně virtuálních kontech nebo z nich naopak seskakující, mince znamenají majetek, který je hmatatelný, příjemný na pohled i dotyk (ačkoli s dotyky je to diskutabilní – to se také dozvíte), a vzhledem k rozmanitému provedení jsou také prostředkem uměleckého zážitku.

Ústup od drahých kovů, cena dohodou

Mince prošly mnoha proměnami a v historii lidstva se objevily v nejrůznějších podobách, formách a materiálech (zinek, mosaz, měď, ocel, stříbro, zlato i jejich sloučeniny). Platily v různých dobách a fungovaly jako oběživo po různou dobu. Vždy však měly jedno společné – autority, které je vydávaly (ať už to byli panovníci, šlechtici, nebo centrální banky), jimi dávaly najevo svou prestiž a výjimečnost.

Jedni je sbírají pro radost, jiní s vidinou uskutečnění dobrého obchodu a další jako investici do budoucna. Zejména poslední z nich vidí potenciál v kovu, ze kterého jsou zhotovené. Dlouhou dobu byly mince vyráběny z ryzích kovů, a jejich nominální hodnota tedy byla podložena tím, že i kdyby přestaly být univerzálním platidlem, daly by se prodat jen jako kov.

Zmíněné ovšem neplatí dnes. S bobtnáním států a narůstajícím obchodem bylo potřeba razit stále větší počet mincí, a to i těch nejmenších. Při rostoucích cenách drahých kovů tak rostly nejen náklady na ražbu, ale zejména náklady na surovinu jako takovou. Zlato a stříbro nahradily kovy jiné, méně drahé a snáz dostupné a zpracovatelné. Kováky, kterými dnes platíme v obchodech, mají tedy hodnotu, která je na mincích udaná, jen díky tomu, že je tato hodnota jakousi společenskou konvencí a svým způsobem se za ni zaručuje stát, potažmo Česká národní banka.

Oběžné mince: v ročníku je síla

Dnešní padesátikoruna má tedy, dokud tomu všichni věříme, cenu padesáti korun. Cena materiálu bude nižší, navíc bychom ho stěží měli komu prodat. To, co dělá z oběžných mincí žádané zboží, jsou série. Sběratelé rádi nakupují kompletní ročníkové sady oběžných mincí. Vydávají se většinou společně s tematickými pamětními medailemi nebo žetony v atraktivních pouzdrech.

Donedávna jste díky České mincovně v Jablonci nad Nisou mohli například koupit sadu oběžných mincí v balení a s žetonem motivem narození dítěte – taková věc je určitě vhodným dárkem pro potomka vašeho i cizího; letošních deset tisíc balení už je však vyprodáno, k mání jsou jen loňské. Z aktualit je v prodeji sada s tematikou nedávno skončeného mistrovství Evropy ve fotbale a z evergreenů různé sady zaměřené na pamětihodnosti jednotlivých regionů České republiky.

Stejným způsobem můžete jako investici pořídit i mince z prakticky libovolného konce světa. Nejdostupnější a v našich končinách také nejžádanější jsou mince z okolních zemí, mezi nimiž hraje pochopitelně prim Slovensko. A když už jsme u toho, slovenská emise euromincí je zástupcem dalšího velmi oblíbeného artiklu – mnozí začínající sběratelé se snaží získat ucelené sady oběžných mincí s motivy jednotlivých členů eurozóny. Ten, kdo se o to už pokusil, zjistil, že sehnat mince s motivy Vatikánu, Lichtenštejnska nebo Monaka je takřka naldidský úkol a kromě toho to vydatně zatíží peněženku.

Historické mince

Vzhledem ke své bohaté historii nabízejí mince řadu příležitostí, jakým směrem se ve sbírání ubírat. Ať už totiž pořizujete mince z jakéhokoli důvodu, je třeba se hned pro

začátek smířit s tím, že svou kolekci nebudete mít nikdy kompletní. Jednak některé mince existují pouze v několika exemplářích a jednak byste už tak potřebovali dost na to, abyste byli schopni kupovat aktuální emise mincí ve všech světových měnách. Sběratelé se proto velmi často soustředí na určité téma – nakupují třeba mince platné na určitém území, v konkrétní době apod. To ostatní, k čemu přijdou jakoby bokem, jim pak může sloužit jako dobré zázemí pro výměnu s ostatními numismatiky.

Zajímavou sběratelskou příležitostí představují mince platné na území České republiky. Jde o to, shromáždit všechny typy obíhající nejen v Česku, ale také v Československu, případně na Slovensku, ale také v Rakousku-Uhersku. Před tím, kdo nashromáždí kompletní sérii, stojí další, nepoměrně náročnější úkol: posbírat od každé mince kusy vydané v různých letech. To už je posláním pro fajnšmekry, pořízení takové sbírky by vás určitě vyšlo na dost velké peníze.

Investiční medaile a pamětní mince

Poměrně doporučovanou investičně-koníčkovou aktivitou je kompletace sbírky medailí a pamětních mincí ze zlata a stříbra. I když obojí vypadá jako mince, je mezi nimi velký rozdíl.

Svou medaili si může nechat vyrazit kdokoli, tedy i pan Obdržálek z Dolní Lhoty na Šumavě. Při jejich výrobě jde zejména o to, přetavit zlato nebo stříbro do tradiční podoby. Cena medailí se pak odvíjí víceméně výhradně od aktuální ceny daného kovu. Zajímat by vás na nich měly zejména ryzost a hmotnost.

Druhý způsob investování do zlata a stříbra v podobě kulatých placiček představují pamětní mince. Ty může vydávat jen centrální banka. Mají nominální hodnotu a dají se použít i jako platidlo. V Česku mají velkou tradici a díky svému uměleckému ztvárnění jsou vysoce ceněny i za hranicemi republiky. Vydávají se ke konkrétním jubileím – odtud ostatně pochází jejich pojmenování – a na aversu i reversu nesou motiv příležitosti, k níž byly emitovány.

O pamětních mincích, jimž by měl věnovat pozornost každý začínající mincovní investor, si povíme víc v příštím díle naší minisérie, řeč bude o tom, na čem všem závisí hodnota sbírky i jednotlivých kousků, které ji tvoří.